

Kõrgema Kunstikooli Pallas eetikakoodeks

Kehtestatakse Kõrgema Kunstikooli Pallas põhimääruse paragrahvi 7 punktide 8, 9 ja 18 alusel ning kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseaduse, kõrgharidusseaduse, võrdse kohtlemise seaduse ja soolise võrdõiguslikkuse seadusega.

1. Üldsätted

1.1. Kõrgema Kunstikooli Pallas (edaspidi *Pallas* või *kõrgkool*) eetikakoodeks sõnastab kõrgkooli liikmeskonna eetilise käitumise aluseks olevad hoiakud, põhimõtted, juhised ning eetikakonfliktide käsitlemise korra kõrgkoolis.

1.2. Pallas seisab kunstilise eneseväljenduse ja akadeemilise vabaduse ning teadmistepõhise arutelukultuuri kestmise eest. [EV põhiseaduse § 38 põhjal]

1.3. Pallas austab akadeemilise eetika alusväärtusi ja põhimõtteid, mis on kirjas Euroopa ülikoolide Magna Chartas, 2002. aastal vastu võetud Eesti teadlaste eetikakoodeksis ning seda täiendavas teadusagentuuri, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Teadusagentuuri ning Haridus- ja Teadusministeeriumi koostöös 2017. aastal valminud «Heas teadustavas».

1.4. Võrdse kohtlemise aluseks Pallasel on selgelt sõnastatud väärtused, põhimõtted ja protseduurireeglid, mis kehtivad kõigi Pallase liikmete kohta.

1.5. Pallas tagab liikmeskonnale toetava ja turvalise töökeskkonna ning vastutab tekkinud konfliktide lahendamisel õiglase protseduuri tagamise eest.

2. Kõrgkooli liikmeskonna eetilised põhimõtted

Kõrgkooli liige

2.1. käitub väärikalt ning peab tegutsedes silmas, et kõikidel inimestel on võrdsed õigused, kedagi ei tohi diskrimineerida rahvuse, rassi, nahavärvuse, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, samuti varalise ja sotsiaalse seisundi või muude asjaolude tõttu [EV põhiseaduse § 12 põhjal], on salliv inimeste erisuste, teiste kultuuride ning tavade suhtes;

2.2. on aus, korrektne, heasoovlik, abivalmis, osavõtlik, vastutustundlik ja viisakas ning suhtub austusega Pallase liikmeskonda, kõrgkooli partneritesse ning külalistesse;

2.3. on väljendustes lugupidav, ei käitu seksuaalselt ahistavalt, ei kiusa ega alanda teisi;

2.4. järgib huvide, sh näiliste huvide konflikti ja teisi korrupsiooni vältimisele suunatud reegleid ega kasuta oma ametikohast tulenevat positsiooni materiaalsete eeliste loomiseks või mis tahes muude hüvede ja teenuste saamiseks;

2.5. on neutraalne, lähtub demokraatlikest väärtustest ning ei tegele kõrgkoolis poliitilise või usulise agitatsiooniga;

2.6. järgib head akadeemilist ja teadustava, välistades mistahes vormis loomevargust, hoidub igat liiki akadeemilisest petturlusest, teavitab kõrgkooli ilmnenuid loomevarguse juhtumist või kahtlusest;

2.7. kasutab teiste poolt kirjalikus, sõnalis või muus vormis loodud akadeemiliste nõuete kohaselt, ei esita oma töös ja dokumentides teadlikult valeandmeid või ebaeetiliselt/ebaausalt kogutud andmeid, ei kaasa variautoreid, ei plagieeri;

2.8. on lojaalne kõrgkooli suhtes, arvestab kõrgkooli kui terviku huvidega;

2.9. hoiab kõrgel Pallase mainet ja usaldusväarsust ning väldib tegevusi, mis võiks neid mis tahes viisil kahjustada;

2.10. kohustub hoidma konfidentsiaalsena talle kõrgkoolis töötamise või õppimise käigus teatavaks saanud riigi- ja ärisaladust, tavalisi ja eriliigilisi isikuandmeid ja muud juurdepääsupiiranguga ning avalikustamisele mittekuuluvat teavet ning ilma õigusliku aluseta mitte edastama seda asjasse mittepuutuvatele kolmandatele isikutele;

2.11. välistab huvide konflikti ega luba perekondlikel, sotsiaalsetel ega muudel suhetel mõjutada oma tööd ja otsuste objektiivsust;

2.12. lahendab kõrgkooli tegevuses ja Pallase liikmeskonna omavahelises suhtluses tekkinud probleemid ja lahkkelid esmalt kõrgkooli siseselt, kaasamata avalikkust ning isikuid, asutusi ja organisatsioone, kes pole kõrgkooliga seotud;

2.13. suhtub säästvalt ja kaitsvalt kõrgkooli varasse ning järgib Pallase hoonetes ja territooriumil kehtestatud käitumis- ja avaliku korra reegleid;

2.14. väärtustab ökoloogilise keskkonna ja loodusvarade hoidmist ning kestlikkuse põhimõtteid.

3. Akadeemiline eetika õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuses

3.1. Pallase liikmed juhivad oma õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuses (edaspidi *TAL*) headest teadus- ja loometavadest. Nad seisavad hea sellekohase tegevuse aususe ja konfidentsiaalsuse, kompetentsuse ja professionaalsuse eest. Pallase õpi- ning teadus- ja loomekeskkond on salliv õppejõudude ja üliõpilaste isiklike ja sotsiaalsete erisuste suhtes. Õppetöös ning *TAL*-tegevuses tekkivad küsimused lahendatakse asjatundlike ja teaduslikel alustel seisvate vaidlustega osapoolte võrdsel osalemisel, sooviga leida probleemidele lahendusi.

3.2. Õppejõu ja üliõpilase akadeemilise suhtlemise alus on vastastikune viisakus ja austus. Üliõpilase ja õppejõu õppe- ja *TAL*-tegevuse välised suhted peavad jääma akadeemilise suhtluse tasemele.

3.3. Üliõpilase staatus eeldab ausat, vastutustundlikku ja sihikindlat tegutsemist õppetöös ja sellega seotud teadus- ning loometegevuses. Üliõpilane suhtub kaasüliõpilastesse ja õppejõudesse lugupidavalt ja sallivalt.

3.4. Õppejõud on sõltumatu oma aine õpetamisel, lähtudes ettenähtud õppekavast ja õppekorralduse dokumentidest. Õppejõu autoriteedi aluseks on tema teadmised, suhtlemisoskus, sõnade ja tegude ühtsus, kõlbeline mina ja isiksuse tunnusjooned. Õppejõud suhtleb üliõpilastega õpetamise, eeskuju ja veenmisega, mitte käskude ja keeldude või karistuste kaudu. Õppejõud toetab üliõpilasi ja soodustab nende isiklikku arengut.

3.5. Üldise õppekorralduse sätestab õppekorralduse eeskiri (ÕKE), mille kohaselt loetakse akadeemilise eetika rikkumiseks üliõpilaste poolt teadmiste lubamatut vahetamist eksamil või hindamisel, teise õppuri eest eksamil või hindamisel osalemist, kellegi teise kirjaliku või praktilise töö esitamist oma nime all või kellegi teise töö osade kasutamist oma töös ilma nõuetekohase viitamiseta, tehisintellekti (AI) lubamatut kasutamist või tehisintellekti loodu esitamist oma nime all ilma nõuetekohase viitamiseta, iseenda juba varem esitatud ja hinnatud töö uuesti esitamist mõne teise õppeaine hindamisel ilma sellele viitamata. [ÕKE p 8.1]

3.6. Akadeemiline töötaja ei tohi õppe- ega TAL-tegevuses oma positsiooni ära kasutada. Akadeemiline töötaja ei tohi esitada üliõpilaste uurimistulemusi või ideid enda omadena, ta peab innustama üliõpilaste iseseisvat kriitilist mõtlemist ning austama nende õigust avaldada arvamust.

3.7. Õppe- ja TAL-tegevuses osaleja kohus on jälgida, et tema töös tekkinud intellektuaalne omand oleks kaitstud ning kus vähegi võimalik, kindlustama, et tema teadus-, loome- ja uurimistöö tulemusi kasutatakse õppeprotsessis ja ühiskonna hüvanguks.

3.8. Teadus-, loome- ja uurimistöö tulemuste avaldamisel ja rakendamisel arvestab töö tegija kõigi töösse panustanud isikute ja koostööpartnerite huve ja õigusi autorsuse, intellektuaalomandi ning tunnustamise küsimustes.

3.11. Akadeemiline töötaja retsensendi või eksperdina tagab tegevuse erapooletuse, kvaliteedi ja õigeaegsuse. Ta taandab end huvide konfliktid ilmumisel otsustaja, hindaja või eksperdi positsioonilt.

3.12. Õppe- ja TAL-tegevuse, kaasa arvatud üliõpilaste hindamise baasiks peab olema objektiivsus; subjektiivsus ning diskrimineerimine ja isiklike eelistuste ja eelarvamuste esitamine on taunitavad.

3.13. Pallase liige, kes jätab teadlikult teavitamata akadeemilise eetika rikkumisest, käitub ka ise ebaeetiliselt.

4. Ebaeetilisest käitumisest teavitamine ning vaidluste ja erimeelsuste lahendamine

4.1. Kõrgkool on loonud liikmeskonnale võimalused ebaeetilisest käitumisest konfidentsiaalselt teada anda. Kõrgkool tagab, et huvide konfliktid lahendatakse läbipaistvalt, erapooletult ja õiglaselt.

4.2. Akadeemilise eetika põhimõtete võimaliku rikkumise kahtluse korral on Pallase liikmetel õigus küsida nõu kolleegilt, osakonnajuhilt, personalijuhilt, juhtkonnalt ning vajadusel teavitada konfidentsiaalselt ja kirjalikus vormis eetikakomisjoni.

4.3. Akadeemilise eetikaga seotud konflikte võidakse lahendada osapoolte endi vahel. Sellisel juhul tuleb jääda kindlaks akadeemilise eetika põhimõtetele, kuulata ära vastaspool ja leida osapooli rahuldav kompromiss.

4.4. Puutudes kolmanda osapoolena kokku akadeemilise eetikaga seotud konfliktiga, tuleks esmalt proovida osapooli lepitada. Lepitamine tähendab pooltevahelise suhtlemise taastamist selleks, et pooled suudaksid ise oma probleemid lahendada. Tõsisema konflikti või akadeemilise eetika rikkumise korral tuleb pöörduda vahetu juhi, juhtkonna või eetikakomisjoni poole.

4.5. Ebaeetilisest käitumisest Pallases saab Pallase eetikakomisjoni teavitada anonüümselt Pallase kodulehe kaudu.

4.6. Vaidluste ja erimeelsuste lahendamisel on kaasatud kõik osapooled, et selgitada välja tegelikud asjaolud.

4.7. Tavakorras mitte lahendust leidvaid ja eetikakoodeksis toodud puudutavaid küsimusi aitab lahendada ja rakenduspraktikat kujundada kõrgkooli eetikakomisjon, vajadusel küsides arvamust asjaomastelt institutsioonidelt.

5. Eetikakomisjon

5.1. Ebaeetilist, sh kõrgkooli õppekorralduseeskirja kohaselt vääritud käitumist arutab kõrgkoolis rektori moodustatud viieliikmeline eetikakomisjon. Eetikakomisjoni koosseis kinnitatakse kolmeks aastaks. Komisjoni kuuluvad juhtkonna, akadeemiliste ning tugi- ja

haldusstruktuuri töötajate esindajad ning üliõpilasesinduse esimees. Pärast komisjoni moodustamist valib komisjon oma liikmete seast esimehe ja sekretäri. Komisjonil on õigus vajadusel kaasata juhtumi lahendamiseks teisi Pallase liikmeid.

5.2. Eetikakomisjoni eesmärk on anda akadeemilise eetika rikkumistele võimalikult objektiivne hinnang ning aidata kaasa lahenduste leidmisele, lähtudes eetilistest põhiprintsiipidest. Komisjon tegeleb Pallase liikmeskonna eetiliste hoiakute kujundamisega ning võrdsete võimaluste loomisega läbi teadlikkuse tõstmise akadeemilisest eetikast, korraldades koolitusi ja seminare ning nõustamistegevust.

5.3. Eetikakomisjon lähtub oma töös konfidentsiaalsus- ja andmekaitse nõuetest. Eetikakomisjoni liikmed ei tohi levitada juhtumi kohta käivat informatsiooni juhtumiga mitteseotud osapooltele, v.a siis, kui seda nõuab seadus ja juhtumi menetlemiseks tekib kolmandate osapoolte kaasamise vajadus.

5.4. Oma tööst annab eetikakomisjon kord aastas aru Pallase nõukogule.

6. Juhtumite menetlemine

6.1. Juhtumi menetlusse andmiseks tuleb esitada eetikakomisjoni esimehele allkirjastatud avaldus koos probleemi kirjeldusega.

6.2. Kaebuse esitaja vastutab avalduses esitatud väidete ja andmete õigsuse eest. Avalduses teadlikult valeandmete esitamine on eetikakoodeksi rikkumine.

6.3. Eetikakomisjon kogub tõendusmaterjali, kuulab ära osalised ja tunnistajad ning analüüsib olukorda protokollitud koosolekul. Eetikakomisjon annab avalduse esitajale esmast tagasisidet vähemalt nädala jooksul pärast avalduse laekumist.

6.4. Ebaeetilise käitumise korral rakendatavad mõjutusvahendid peavad olema proportsionaalsed toimepandud teoga. Eetikakomisjoni otsus võib olla lepitav, käitumist põhjendades õigustav või hukkamõistev ning sisaldada ettepanekut rektorile teha ebaeetiliselt käitunud isikule hoiatus, lõpetada töötajaga sõlmitud leping või eksmatrikuleerida üliõpilane, kui tegu on lepingust, seadusest või kõrgkooli õigusaktist tuleneva kohustuse rikkumisega.

6.5. Eetikakomisjoni protokolliline otsus tehakse teatavaks juhtumiga seotud osapooltele. Otsust on võimalik vaidlustada 30 (kolmekümne) päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide rektorile. Rektor lahendab vaide 10 päeva jooksul, tuginedes arutelu käigus kogutud tõenditele. Rektori hinnang otsuse põhjendatuse kohta lõpetab kaebuse menetlemise kõrgkoolis.

7. Lõppsätted

7.1. Eeskiri jõustub selle kinnitamisel nõukogus.